

Algemene informatie

Aanbesteding:	Zittingslijsten voor de journalistiek
Aanbestedende Dienst:	Dienstencentrum voor de Rechtspraak
Referentie:	ZL2026

Toelichting:

Vraag en antwoord

Ref.nr.	Onderwerp:
19	NvI 8 - toepassing AI

Vraag:

U schrijft in uw antwoord op vraag 8: "Het gebruik van (generatieve) AI-toepassingen brengt het risico met zich mee dat gegevens extern worden verwerkt, opgeslagen of hergebruikt buiten de directe beheers- en toezichtssfeer van de Rechtspraak". Blijft dit het uitgangspunt gedurende de hele looptijd van de overeenkomst? Heeft aanbestedende dienst hier ook integrale controlemechanismen voor ontwikkeld om er zeker van te zijn dat dit verbod wordt nageleefd?

Antwoord:

Ja, dit uitgangspunt geldt voor de gehele looptijd van de overeenkomst. Het verbod op het gebruik van (generatieve) AI-toepassingen voor de verwerking van de aangeleverde brondocumenten is een vast onderdeel van de opdracht en verandert niet gedurende de looptijd.

Wij achten het van groot belang dat alle informatie binnen onze eigen beheers- en toezichtssfeer blijft. Dit geldt in het bijzonder omdat de brondocumenten privacygevoelige en vertrouwelijke gegevens bevatten. Daarom is het gebruik van AI-toepassingen die gegevens extern verwerken, opslaan of hergebruiken niet toegestaan.

Tegelijkertijd gaan de ontwikkelingen tav AI razendsnel. Mochten technologische ontwikkelingen daar op enig moment gedurende de looptijd aanleiding toe geven, dan kan na afloop van de initiële looptijd van de overeenkomst van 2 jaar (en in het geval dat de overeenkomst wordt verlengd), worden gezien of inzet van AI onder strikte voorwaarden alsnog kan worden toegestaan. De beoordeling hiervan is volledig aan de Rechtspraak.

Bij ongewijzigd beleid borgen wij de naleving van dit verbod via de contractuele afspraken en het reguliere contractmanagement. Dit betekent onder meer dat wij van Opdrachtnemer verwachten dat hij zijn werkwijze transparant inricht en desgevraagd kan toelichten hoe hij waarborgt dat geen AI-toepassingen worden gebruikt. Indien daar aanleiding toe is, kunnen wij hier tijdens de uitvoering aanvullende vragen over stellen of controles uitvoeren.

Het naleven van dit uitgangspunt maakt daarmee onderdeel uit van de verantwoordelijkheid van Opdrachtnemer gedurende de gehele overeenkomst.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen: P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op: 29 jan 2026

Ref.nr.

20

Onderwerp:

Beschrijvend document (direct totaalaanbod)

Vraag:

U schrijft in uw Beschrijvend document: Fase 1 .. "Het streven is om op 1 januari 2027 voor alle zaakstromen zittingslijsten te laten maken" en "Het startmoment van fase 2 en 3 staat nog niet vast. Tijdens de implementatiefase zal Opdrachtgever hierover in overleg treden met Opdrachtnemer". Mag een gegadigde ervan uitgaan dat als hij fase 1 t/m 3 gelijktijdig en zorgvuldig kan implementeren, met dien verstande dat alles op 1 januari 2027 gereed is, de Opdrachtgever hieraan meewerkt? Dit is een belangrijk uitgangspunt om mee te nemen in de uitwerking van de kwalitatieve criteria. Indien u dit niet toestaat, kunt u dan motiveren waarom niet en daarnaast aangeven welke datum dan als uitgangspunt dient, immers iedere gegadigde heeft zo dezelfde informatie en uitgangspunten (level playing field)? Ook is deze informatie relevant om te kunnen bepalen welk prijspeil er gehanteerd kan worden voor de verschillende fases.

Antwoord:

Wij begrijpen de vraag en het belang dat Inschrijvers hechten aan duidelijkheid over de planning en samenhang tussen de fases.

Uitgangspunt is dat fase 1 uiterlijk per 1 januari 2027 operationeel dient te zijn voor alle zaakstromen. Dit is een harde ambitie en vormt het referentiepunt voor de aanbesteding en de beoordeling.

Voor fase 2 en fase 3 geldt dat het startmoment op dit moment nog niet vastligt. De reden hiervoor is dat deze fases afhankelijk zijn van ontwikkelingen die tijdens en na de implementatiefase nader moeten worden bepaald, zoals organisatorische keuzes, prioritering en eventuele gefaseerde opschaling. Om die reden hebben wij ervoor gekozen om hierover tijdens de implementatiefase in overleg te treden met de Opdrachtnemer.

Een Inschrijver mag er niet automatisch van uitgaan dat fase 1, 2 en 3 gelijktijdig worden geïmplementeerd en per 1 januari 2027 volledig operationeel zijn. Wel staat het Inschrijvers vrij om in hun plan van aanpak te beschrijven hoe zij een gelijktijdige of versnelde implementatie zouden kunnen realiseren, mits dit realistisch, beheersbaar en zorgvuldig is uitgewerkt. Deze uitwerking wordt betrokken bij de kwalitatieve beoordeling, maar kan niet worden opgevat als een garantie dat wij hier in de uitvoering zonder meer mee instemmen.

Ten behoeve van het level playing field geldt voor alle Inschrijvers hetzelfde uitgangspunt: fase 1 per 1 januari 2027, fase 2 en 3 volgen op een nader te bepalen moment na overleg. Er is op dit moment geen vaste datum vastgesteld voor fase 2 en 3.

Voor de prijsstelling betekent dit dat Inschrijvers hun prijspeil dienen te baseren op deze uitgangspunten. Eventuele versnelling of gelijktijdige invoering van fases kan pas na gunning en in overleg worden vastgesteld en maakt geen onderdeel uit van de vaste uitgangspunten van deze aanbesteding.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen:

P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op:

29 jan 2026

Ref.nr.

21

Onderwerp:

Beschrijvend document (informatiepositie en openbaarheid)

Vraag:

U schrijft in uw Beschrijvend document: "Om een goede invulling te geven aan de openbaarheid van de rechtspraak, dient de Rechtspraak onder meer aan journalisten en burgers tijdig informatie te verstrekken over aankomende rechtszaken" en "hen in staat stellen op basis van beknopte gegevens te beoordelen of een zitting relevant genoeg is om bij te wonen". Waarom maakt aanbestedende dienst bij de uitwerking van het arrest eigenlijk een verschil tussen de informatiepositie van journalisten en burgers? Dit lijkt niet alleen in het (start)moment van beschikbaar stellen te zitten, maar potentieel ook in de inhoud van de informatie. Het is toch meer in de lijn van het arrest om de openbaarheid zo spoedig en zoveel als mogelijk na te streven voor zowel journalisten als burgers.

Antwoord:

Wij maken in het Beschrijvend document geen onderscheid in het recht op openbaarheid tussen journalisten en burgers, noch in het doel om informatie zo spoedig en zo volledig mogelijk openbaar te maken. De openbaarheid van rechtspraak geldt onverkort voor iedereen.

Het genoemde onderscheid ziet op de wijze en het moment van ontsluiting van informatie, en hangt samen met de praktische invulling van de wettelijke taak van de Rechtspraak en de rol die journalisten daarin vervullen. Journalisten hebben een specifieke maatschappelijke functie bij het duiden en verspreiden van gerechtelijke informatie richting het bredere publiek. Om die reden worden zij, binnen bestaande wettelijke en organisatorische kaders, gefaciliteerd met tijdige, beknopte en gestructureerde informatie, zodat zij hun werk zorgvuldig en verantwoord kunnen uitvoeren.

Voor burgers geldt dat zij eveneens zo spoedig en volledig mogelijk toegang krijgen tot openbare informatie over zittingen, zij het via andere kanalen en in andere vormen die passen bij de wijze waarop burgers zich oriënteren op het bijwonen van een zitting. De Rechtspraak streeft er daarbij naar de openbaarheid in brede zin maximaal te faciliteren, met inachtneming van wettelijke beperkingen en uitvoerbaarheid.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen:

P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op:

29 jan 2026

Ref.nr.**Onderwerp:**

22

Beschrijvend document: 2.2. Omschrijving van de Opdracht > zittingslijsten

Vraag:

Kunnen er van basiszittinglijsten en brondocumenten (sets) voorbeelden worden gegeven? Liefst in zoveel mogelijk varianten (zaaksoorten, hoven) als mogelijk. Onderliggend is er een intentie om deze sets uniform te maken per hof/rechtbank?

Antwoord:

Ten behoeve van het maken van een voorbeeldzittingslijst wordt een voorbeeldset met brondocumenten verstrekt. Zie ook het antwoord op vraag 30. Indien gewenst kan ook toegang worden verleend tot de huidige bestandenpostbus, om zo meer inzicht te krijgen in de broninformatie die op dit moment rechtstreeks met geaccrediteerde journalisten wordt gedeeld. Deze toegang kan worden aangevraagd via de berichtenmodule van TenderNed.

Vorm en inhoud van de brondocumenten wordt vooral bepaald door de zaakstroom: de brondocumenten van strafrecht, bestuursrecht en civielrecht verschillen wezenlijk. Binnen elke zaakstroom is er meer sprake van uniformiteit, al bestaan er wel verschillen in de vorm waarin brondocumenten door gerechten worden aangeleverd. De gerechten zetten zich in voor het zo veel mogelijk uniformeren van de wijze waarop de informatie wordt aangeboden, maar door de verschillen in (administratieve) werkwijze tussen de gerechten zal volledige uniformiteit naar verwachting niet mogelijk zijn.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen:

P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op:

29 jan 2026

Ref.nr.

23

Onderwerp:

Nota van inlichtingen vraag/antwoord 8

Vraag:

Wij begrijpen en ondersteunen de zorgen en gegeven reden om geen AI buiten de directe beheers- en toezichtssfeer van de Rechtspraak toe te staan. Echter zijn er inmiddels voldoende mogelijkheden om kleinere modellen op eigen afgeschermdde infrastructuur te draaien. Deze kleinere modellen kunnen gespecialiseerd zijn om te assisteren met beperkte taken om documenten sneller te kunnen verwerken. Daarnaast is ANP deelnemer aan het Nederlandse GPT-NL dat beoogd om een eerlijk en verantwoord alternatief te bieden voor AI, het is denkbaar dat dit in 2026 tot een bruikbaar systeem kan leiden. Gezien de duur van de beoogde aanbesteding en de snelle ontwikkeling van ook kleinere modellen zien we dit als een gemiste kans naar de toekomst. In hoeverre staat de opdrachtgever open om, onder strenge voorwaarden, toch ruimte te bieden voor de inzet van AI?

Antwoord:

Zoals ook in het antwoord van vraag 19 is aangegeven, is het verbod op het gebruik van (generatieve) AI-toepassingen voor de verwerking van de aangeleverde brondocumenten een vast onderdeel van de opdracht, die in principe niet verandert gedurende de looptijd. Tegelijkertijd

gaan de ontwikkelingen tav AI razendsnel. Mochten technologische ontwikkelingen daar op enig moment gedurende de looptijd aanleiding toe geven, dan kan na afloop van de initiële looptijd van de overeenkomst van 2 jaar (en in het geval dat de overeenkomst wordt verlengd), worden gezien of inzet van AI onder strikte voorwaarden alsnog kan worden toegestaan. De beoordeling hiervan is volledig aan de Rechtspraak.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen:

P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op:

29 jan 2026

Ref.nr.

24

Onderwerp:

Beschrijvend document: 2.2. Omschrijving van de Opdracht > Reguliere werkzaamheden

Vraag:

In uw uitvraag heeft u globaal het werkproces beschreven. Om een goede inschatting te kunnen maken van de dagen waarin we productief aan de zittingslijsten kunnen werken, kunt u het aanleverproces specifiek maken door de tijdstippen op de genoemde dagen te benoemen. Is het voor u denkbaar om de deadline voor aanlevering van de brondocumenten terug te schuiven van woensdag naar de dinsdag cq de maandag ervoor, zodat er per saldo meer verwerkingstijd vrijkomt?

Antwoord:

De precieze deadlines zullen in onderling overleg worden vastgesteld. Daarbij kan ook worden gekeken naar het vervroegen van deadlines en het eerder aanleveren van een deel van de broninformatie. In zijn algemeenheid geldt wel dat een vroegere deadline ook leidt tot meer nazendingen, aanvullingen en correcties. Dit heeft er mee te maken dat een deel van de rechtszaken pas op een laat moment definitief worden ingepland.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen:

P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op:

29 jan 2026

Ref.nr.

25

Onderwerp:

Beschrijvend document: 2.2. Omschrijving van de Opdracht > capaciteit

Vraag:

Tijdens de marktverkenning is er gesproken over een mogelijke samenwerking met medewerkers die het opstellen van zittingslijsten in de huidige situatie uitvoeren en diegene die de opdracht straks gaan krijgen. Vind u het nog steeds een goed idee dat we een dergelijke samenwerking nastreven. Kunt u aangeven hoeveel mensen daarvoor in aanmerking komen en welke rol zij in de huidige werkwijze hebben.

Antwoord:

De zittingslijsten van de rechtbanken Midden-Nederland en Noord-Holland dienen als uitgangspunt voor de nieuwe zittingslijsten zoals deze in de opdracht voor alle gerechten moeten worden samengesteld. De twee rechtbanken werken voor de productie van hun lijsten momenteel ieder samen met één externe persoon. Zie ook de antwoorden in de Nota van Inlichtingen I op vraag 11, 14 en 15.

We kunnen ons nog steeds voorstellen dat het zinvol is om te verkennen of er mogelijkheden zijn om samen te werken met deze twee personen. Wij kunnen opdrachtnemer na gunning desgewenst met hen in contact brengen.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen:

P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op:

29 jan 2026

Ref.nr.

26

Onderwerp:

Beschrijvend document: 2.2. Omschrijving van de Opdracht > capaciteit

Vraag:

Ook wij vinden het, net als u, een goed idee dat de kennis en continuïteit gewaarborgd wordt in de nieuwe situatie. Heeft u bepaalde initiatieven in gedachte om een optimale overdracht te bewerkstelligen.

Antwoord:

Wij zullen na gunning zorgdragen voor een overdracht van de huidige externe partijen aan opdrachtnemer, hetzij op schrift, hetzij in de vorm van een bijeenkomst.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen:

P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op: 29 jan 2026

Ref.nr.
27

Onderwerp:

Beschrijvend document: 2.2. Omschrijving van de Opdracht > Beheer

Vraag:

Wij begrijpen goed dat het hosten en onderhouden van de bestandenpostbussen niet in de scope van de opdracht valt. Met andere woorden; het onderhouden en beheren van deze omgeving blijft geheel aan uw kant liggen. Kunt u dit bevestigen?

Antwoord:

Dit is correct.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen: P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op: 29 jan 2026

Ref.nr.
28

Onderwerp:

Beschrijvend document: 2.2. Omschrijving van de Opdracht > Zaaksoorten en aantallen

Vraag:

U heeft ons heel erg geholpen met het aantal uren en het aantal zaken. Op basis van de verstrekte gegevens hebben we een inschatting gemaakt van het aantal zaken per zaaksoort. Klopt deze inschatting met de praktijk?

Zaaksoort (gemiddeld aantal zaken per jaar 2020 - 2024)

Strafrecht: 85.500

Civiel recht: 33.800

Bestuursrecht: 36.000

Bijzondere kamers: 300

Totaal: 155.600

Antwoord:

In het Beschrijvend document is op pagina 7 een tabel opgenomen met het aantal zaken per zaaksoort. De cijfers zoals genoemd in de vraag komen hier - grosso modo - mee overeen. Het gaat om het gemiddelde aantal zaken gemeten over de periode 2020-2024. Het werkelijke aantal zaken wisselt. Aan de genoemde gemiddelde aantallen kunnen geen rechten worden ontleend en afwijkingen geven geen recht op compensatie.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen: P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op: 29 jan 2026

Ref.nr.

29

Onderwerp:

Beschrijvend document: 2.2. Omschrijving van de Opdracht > Zaaksoorten en aantallen

Vraag:

U heeft ons heel erg geholpen met het aantal uren en het aantal zaken. Op basis van de verstrekte gegevens hebben we een inschatting gemaakt van het aantal zaken per entiteit. Klopt deze inschatting met de praktijk?

ENTITEITEN (GEMIDDELD AANTAL ZAKEN P/JAAR 2020 - 2024)

Rechtbanken: 136.780

Gerechtshoven: 14.500

Bijzondere Colleges:

Centrale raad van beroep: 3.600

College van Beroep voor het Bedrijfsleven: 720

Totaal: 155.600

Antwoord:

De genoemde cijfers kloppen grosso modo. Het gaat om het gemiddelde aantal zaken gemeten over de periode 2020-2024. Het werkelijke aantal zaken wisselt. Aan de genoemde gemiddelde aantallen kunnen geen rechten worden ontleend en afwijkingen geven geen recht op compensatie.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen: P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op: 29 jan 2026

Ref.nr.

30

Onderwerp:

Nota van inlichtingen vraag/antwoord 6

Vraag:

In de Nota van inlichtingen geeft u aan dat het mogelijk is om voorbeeldzittingslijsten op te vragen: Ja, deze zijn beschikbaar t.b.v. het opstellen van een voorbeeldzittingslijst als onderdeel van deze aanbesteding. De documenten kunnen vanaf 19 januari worden opgevraagd na indiening van een ondertekende geheimhoudingsverklaring. Deze verklaring vindt u bij de aanbestedingsdocumenten op TenderNed.

Kunt u specifiek aangeven op welke wijze, en waar we deze documenten kunnen opragen?

Antwoord:

De voorbeeldzittingslijsten kunnen worden opgevraagd door het indienen van een ondertekende geheimhoudingsverklaring via de berichtenmodule van TenderNed. Deze geheimhoudingsverklaring is als bijlage F opgenomen bij de aanbestedingsdocumenten op TenderNed.

Na ontvangst van de ondertekende geheimhoudingsverklaring ontvangt u via de berichtenmodule de voorbeeldzittingslijsten. Wij verstrekken deze documenten rechtstreeks aan de betreffende marktpartij via TenderNed.

Fase:

Inschrijffase

Inschrijfronde:

Inschrijfronde 1

Vragenronde:

Vragenronde 2

Percelen:

P1 Zittingslijsten voor de journalistiek

Beantwoord op:

26 jan 2026